

РОБЪРТ ХАЙНЛАЙН ЛИНИЯТА НА ЖИВОТА

Част 1 от „История на бъдещето“

Превод от английски: Виолета Чушкова, 1986

chitanka.info

Председателят гръмко приканваше с чукчето към ред. Дюдюкането и воят постепенно замряха, щом неколцина самозвани въдворители на реда принудиха някои буйни глави да седнат. Ораторът, застанал на трибуната до председателя, сякаш не забелязваше безредието. Ироничното му, леко дръзко изражение бе невъзмутимо. Председателят се обърна към него и му заговори с глас, в който напиреха гняв и досада.

— Д-р Пиниро — на думата „доктор“ той леко наблегна, — трябва да ви се извиня за непристойното избухване по време на вашето изказване. Изненадан съм, че моите колеги могат да забравят дотам чувството си за лично достойнство, присъщо на хората на науката, та да прекъснат оратор, независимо... — той замълча и присви устни... — независимо от степента на предизвикателството.

Пиниро открито се засмя — усмивка, която в известен смисъл бе явно оскърбление. Председателят видимо овладя гнева си, и продължи:

— Желая заседанието да приключи при благоприличие и порядък. Искам да завършите изказването си. Въпреки това трябва да ви помоля да се въздържате и да не обиждате нашата интелигентност с идеи, за които всеки образован човек знае, че са измислици. Моля, придържайте се към своето откритие — ако наистина сте направили такова.

Пиниро разпери пълните си бели ръце, чиито длани бяха обърнати надолу.

— Как бих могъл да втълпя някаква нова идея в главите ви, ако първом не премахна вашите заблуди?

Слушателите се развълнуваха и зароптаха. Някой от дъното на залата извика:

— Изхвърлете този шарлатанин! Достатъчно го слушахме!

Председателят заудря с чукчето си.

— Господа! Моля ви! — После се обърна към Пиниро: — Трябва ли да ви напомням, че вие не сте член на тази институция и че не сме ви канили?

— Така ли? Струва ми се, че си спомням за някаква покана, написана върху бланка на академията?

Председателят прехапа долната си устна, преди да отговори.

— Истина е. Лично аз написах поканата. Ала това бе по молба на един от попечителите — прекрасен човек с обществено чувство, но не

и учен, нито пък член на академията.

Пиниро се усмихна с дразнещата си усмивка.

— Така ли? Трябваше да се досетя. Касае се навярно за стария Бидуел от Обединеното застрахователно дружество. И той е поискал неговите дресирани тюлени да ме изобличат в мошеничество, нали така? Защото, ако аз мога да предскажа някому деня на собствената му смърт, никой няма да купува миличките му застрахователни полици. Но как ще ме изобличите, ако първо не ме изслушате? Дори да допуснем, че ще ви стигне акълът да ме разберете! Ха! Изпратил чакали да разкъсат лъв.

Пиниро хладнокръвно им обърна гръб. Ропотът на тълпата се усили и придоби гневни нотки. Напразно председателят крещеше за ред. От първата редица се надигна някаква фигура.

— Господин председателю!

Председателят се улови за тази възможност и се провикна:

— Господа! Има думата д-р Ван Райнсмит.

Врявата стихна.

Докторът се окашля, приглади перчема на разкошната си бяла коса и пъкна ръка в страничния джоб на добре ушитите си панталони. Сякаш щеше да държи реч в женско дружество.

— Господин председателю, колеги, членове на академията на науките, нека проявим търпимост. Дори убиецът има право на последна дума, преди законът да наложи своята дан. Нима ние ще постъпим по-недостойно? Макар и човешкият разум да е сигурен в присъдата? Считам, че д-р Пиниро заслужава цялото внимание, което тази августейша институция дължи на всеки колега, който не е член на академията, макар и... — той леко кимна по посока на Пиниро... — да не ни е известен университетът, където той е получил своята научна степен. Ако това, което има да ни каже, е измама — то не може да ни навреди. Ако това, което има да ни каже, е истина — ние трябва да го узнаем. — Топлият му школуван глас се лееше ласкав и успокояващ. — А ако обноските на уважаемия доктор ни се сторят мъничко недодялани за нашия вкус, трябва да имаме предвид, че докторът може би произхожда от място или обществена среда, където на тези дреболии не се държи толкова педантично. И така, нашият добър приятел и благодетел ни помоли да изслушаме този човек и

внимателно да преценим същността на неговото откритие. Нека сторим това с достойнство и благоприличие.

Той седна на мястото си сред буря от ръкопляскания, съзнавайки ясно, че е утвърдил славата си на духовен вожд. Утре вестниците отново щяха да споменават здравия разум и ярката личност на „най-благородния ректор на американски университет“. Кой знае? Може би старият Бидуел щеше най-сетне да направи онова дарение за плувния басейн?

Когато ръкоплясканията стихнаха, председателят се обърна към мястото, където с ведро лице, прихванал с ръце заобленото си коремче, седеше причинителят на суматохата.

— Ще продължите ли, д-р Пиниро?

— Защо да продължавам?

Председателят сви рамене.

— Нали дойдохте с такава цел.

Пиниро се изправи.

— Истина е. Съвършена истина. Ала не сглупих ли, като дойдох? Има ли тук един човек с непредубедено съзнание, който може да погледне голата истина в очите, без да се изчерви? Мисля, че няма. Дори този толкова приятен господин, който ви помоли да ме изслушате, вече ме е преценил и осъдил. Той търси реда, не истината. Да допуснем, че истината противостои на реда, тогава ще я приеме ли той? А вие? Мисля, че не. И все пак, ако не говоря, вие ще спечелите мача служебно. Незначителният човечец вън на улицата ще си помисли, че вие, незначителните хорица, сте ме изобличили мен, Пиниро, като лъжец и мошеник. А това не отговаря на моите планове и затова ще говоря.

Ще повтора своето откритие. Казано на прост език, аз изобретих техника, с която определям колко ще живее даден човек. Мога да ви дам предварителен списък на актьорския състав за представлението на „Ангела на смъртта“. Мога да ви кажа кога костеливата дама с косата ще потропа на вашата врата. Само за пет минути с моя апарат мога да кажа на всекиго от вас колко още песъчинки са останали в пясъчния му часовник.

Той замълча и скръсти ръце на гърдите си. Известно време никой не проговори. Публиката стана неспокойна. Накрая се намеси председателят.

— Не сте свършили още, нали, д-р Пиниро?

— Какво има повече за казване?

— Не сте ни обяснили как действува вашето откритие.

Веждите на Пиниро се стрелнаха нагоре.

— Предлагате да дам на децата плодовете на своя труд, за да си играят с тях. Това, приятелю, са опасни познания. Пазя ги за човека, който ги разбира за самия себе си. — Той се потупа по гърдите.

— А как можем ние да узнаем дали зад безумните ви твърдения наистина се крие нещо?

— Много просто. Изпращате комисия, пред която да демонстрирам откритието си. Ако успея — добре. Признавате го и му давате гласност. Ако не успея — ще бъда опозорен и ще се извиня. Дори аз, Пиниро, ще се извиня.

В дъното на залата се изправи слаб човек с приведени рамене. Председателят на заседанието му даде думата и той заговори:

— Господин председателю, как може уважаемият доктор да предлага сериозно подобен начин на действие? Или той смята, че ние ще чакаме двадесет-тридесет години, за да умре някой, и така да докаже твърденията си?

Пиниро пренебрегна председателя и отговори направо:

— Пфу! Каква глупост! Толкова ли сте невежа по статистика, та не знаете, че във всяка голяма група има поне един човек, който ще умре в най-близко бъдеще? Правя ви следното предложение: позволете ми да изследвам всеки един от вас тук, в залата, и аз ще назова човека, който ще умре в следващите две седмици, да, както и деня и часа на неговата смърт. — Той огледа свирепо залата. — Приемате ли?

Още един от присъстващите стана на крака — внушителен мъж, който наблягаше на всяка сричка.

— Аз например не мога да се съглася с подобен експеримент. Като медицинско лице забелязах с прискърбие явните признаци на сериозни сърдечни заболявания при много от нашите по-възрастни колеги. Ако д-р Пиниро познава тези симптоми, а той сигурно ги познава, и ако подбере за своя жертва един от тези колеги, избраният човек навярно ще умре, защото му е дошло времето без значение дали автоматичният пясъчен часовник на уважаемия доктор работи успешно или не.

Друг от присъстващите го подкрепи незабавно.

— Д-р Шепард е прав. Защо трябва да си губим времето с разни шарлатански номера? Убеден съм, че този човек, който нарича себе си <i>д-р</i> Пиниро, иска да използва нашата институция, за да придаде тежест на твърденията си. Ако вземем участие в този фарс, ние наливаме вода в неговата мелница. Не знам какви са машинациите му, но мога да се обзаложа, че той е измислил някакъв начин да ни използва за реклама на своите кроежи. Предлагам, господин председателю, да преминем към нашата редовна работа.

Предложението бе прието с шумно одобрение, ала Пиниро не седна на мястото си. Сред виковете „Тишина! Тишина!“ той тръсна разрошената си глава към тях и заговори:

— Варвари! Кретени! Тъпаци! Откакто свят светува такива като вас са спъвали признанието на всяко велико откритие. Такава невежа сган е в състояние да накара Галилей да се обърне в гроба. Онзи дебел глупак там долу, дето се е озъбил насреща ми, нарича себе си медицинско лице. Шаман ще бъде по-точната дума! Ами онзи плешив завързак хей там? Ти! Ти зовеш себе си философ и дърдориш за живота и времето с изисканите си категории. Какво знаеш ти за живота и времето? И как би могъл изобщо да ги опознаеш, щом няма да проучиш истината дори когато ти се удаде възможност? Ха! — Той се изплю върху сцената. — И вие наричате това Академия на науките! Аз го наричам сдружение на собственици на погребални бюра, чийто единствен интерес е да балсамират идеите на ревностните си предшественици.

Той спря да си поеме дъх, но двама от членовете на деловия президиум го сграбчиха отстрани и го изблъскаха зад кулисите. Няколко репортера станаха припряно от масата за журналисти и го последваха. Председателят обяви заседанието за закрито.

Вестникарите го настигнаха, когато излизаше от служебния вход на сцената. Той крачеше с лека и бодра стъпка и си свиркаше с уста някаква игрива мелодия. Нямахте и следа от онази войнственост, която бе показал преди малко. Те го наобиколиха.

— Какво ще кажете за едно интервю, докторе?

— Какво мислите за съвременното образование?

— Вие, естествено, добре им го казахте. Какви са вашите възгледи за живота и смъртта?

— Като гледате толкова нависоко, докторе, да не ви падне шапката!

Той се усмихна широко на всички.

— Един по един, момчета, и по-полека. Навремето и аз бях вестникар. Какво ще кажете да отидем у дома и там да си поговорим?

Няколко минути по-късно те се опитваха да се сместят в разхвърляната стая на Пиниро, която служеше едновременно и за спалня, и за всекидневна и палеха от пурите му.

Пиниро се огледа и топло се усмихна.

— Какво уиски ще пийнете, момчета, шотландско или американско?

Когато и този въпрос бе уреден, той пристъпи към работа.

— А сега, момчета, какво искате да узнаете?

— Кажете ни честно, докторе. Открили ли сте нещо или не?

— Съвсем сигурно е, че съм стигнал до нещо, млади приятелю.

— Тогава разкажете ни как действува. Глупостите, които наговорихте на професорите, тук няма да минат.

— Но моля ви, драги приятелю. Това е мое изобретение. Надявам се да изкарам от него някоя пара. Да не би да очаквате да го подаря на първия, който ми го поиска?

— Вижте какво, докторе, все пак трябва да ни разкажете нещичко, ако очаквате разгласа в сутрешните вестници. Какво използвате? Кристално кълбо ли?

— Не, не бих го нарекъл така. Желаете ли да видите моя апарат?

— Естествено. Ето това е вече нещо.

Той ги въведе в съседната стая и махна с ръка.

— Ето го, момчета.

Грамадата от машини, която се разкри пред очите им, напомняше смътно за рентгенова апаратура в лекарски кабинет. Като оставим настрана очевидния факт, че се хранеше с електрически ток и че някои от скалите на уредитебяха градуирани с познати знаци, повърхностният оглед не би подсказал нищо за истинското му предназначение.

— Какъв е принципът, докторе?

Пиниро присви устни и заговори:

— Несъмнено на всички ви е позната общоизвестната истина, че по природа животът е електричество. И макар че тази общоизвестна

истина не струва и пукната пара, тя ще ви помогне да получите представа за принципа. Вие сигурно сте чували също, че времето е четвъртото измерение. Може би вярвате в това, а може би не. То е повтаряно толкова пъти, че вече си е изгубило смисъла. Станало е просто клише, с което празнодумците си служат, за да впечатляват глупаците. Но аз искам от вас сега да се опитате да си го представите ясно и да го почувствувате осезателно.

Той се приближи до един от репортерите.

— Да речем, че вземем вас за пример. Вие се казвате Роджърс, нали така? Много добре, Роджърс, вие сте явление в пространството и времето и се простирате в четири измерения. На височина нямате пълни шест фута, широк сте около, двадесет инча и вероятно сте дебел десет инча. Но по-съществената част от това явление в пространството и времето лежи назад във времето и достига вероятно до 1916 година, от което явление ние под прав ъгъл към оста на времето виждаме напречен разрез, плътен, колкото настоящето. В отдалечения край се намира бебе, от което лъха на кисело и което размазва закуската по лигавчето си. В другия край, някъде в 1980–90 година се намира вероятно старец. Представете си това явление в пространството и времето, което ние наричаме Роджърс, като прострял се през годините дълъг розов червей — единият му край е в утробата на майка му, а другият — в гроба. Той преминава покрай нас тук и напречният разрез, който виждаме, се явява като отделно тяло. Това обаче е заблуда. Съществува физическа връзка спрямо този розов червей, която минава през годините. Всъщност в този смисъл съществува физическа връзка и спрямо цялата раса, защото тези розови червеи се отделят от другите розови червеи. Ето как расата прилича на лоза, чиито пръчки се преплитат и пускат „мустачета“. Вземем ли обаче само напречен разрез на лозата, ние ще изпаднем в грешка и ще повярваме, че „мустачетата“ са отделни индивиди.

Той млъкна и обходи с поглед лицата им. Един от тях — навъсен, упорит момък, се намеси в разговора:

— Всичко това е много хубаво, Пиниро, ако е истина, но какво постигате с него?

Пиниро го награди с незлоблива усмивка.

— Търпение, приятелю. Помолих ви да мислите за живота като за електричество. А сега мислете за нашия дълъг гроздов червей като за

проводник на електричеството. Вероятно сте чували, че електроинженерите могат посредством някои измервания да изчислят точно мястото, където е прекъснат трансатлантическият кабел, без изобщо да напускат брега. Аз правя същото с нашите розови червеи. Като използвам тук, в тази стая, моите инструменти за напречния разрез, мога да определя къде възниква прекъсването, тоест кога настъпва смъртта. Или, ако желаете, мога да обърна в обратна посока връзките и да ви кажа рождената ви дата. Ала това е безинтересно — вие вече я знаете.

Навъсеният тип се усмихна подигравателно.

— Хванах ви, докторе. Ако това, което казахте за расата, че приличала на лоза от розови червеи, е истина, вие не можете да определяте рождените дати, защото връзката с расата е непрекъсната при раждане. В обратна посока вашият електрически проводник минава през майката към най-далечните праотци на човека.

Пиниро се усмихна сърдечно.

— Вярно и умно, приятелю. Но вие отидохте твърде далеч с аналогията. Това не се върши с точност с каквато човек измерва дължината на електрическия проводник. По-скоро наподобява измерване на дължината на коридор по продължителността на ехото. При раждането се получава нещо като кривина в коридора и чрез точно боравене с измервателните уреди аз мога да уловя ехото от тази кривина. Има само един случай, при който не мога да получа точни данни от уредите — по време на бременността на жената. Тогава не мога да отделя нейната линия на живота от линията на нероденото бебе.

— Хайде да ни го докажете.

— С готовност, драги ми приятелю. Съгласен ли си да направя опита с теб?

Един от останалите се обади:

— На него не му минават номера, Люк. Или приемай, или млъквай.

— Готов съм. Какво трябва да направя?

— Първо напиши рождената си дата на един лист и го дай на някой от колегите си.

Люк се подчини.

— А сега какво?

— Свали си горните дрехи и стъпи на този кантар. Кажи ми, бил ли си някога много по-слаб, или много по-пълнен, отколкото си сега? Не? Какво е било теглото ти при раждане? Десет фунта? Чудесно едричко момченце. Такива юнаци не се раждат вече.

— Защо са всички тези глупости?

— Опитвам да се доближа до средния напречен разрез на нашия дълъг розов проводник, драги ми Люк. Сега би ли седнал тук? Хайде, постави този електрод в устата си. Не бой се, няма да ти стори нищо — напрежението е съвсем ниско, по-малко от един микроволт, но трябва да се получи добър контакт.

Докторът го остави и застана зад апарата, където покри главата си с някаква качулка, преди да докосне управляващите механизми. Някои от скалите оживяха и от апарата се разнесе приглушено бръмчене. То спря и докторът изхвъркна от малкото си скривалище.

— Получи се някъде през февруари 1912 година. У кого е листа с датата?

Листчето бе извадено и разгънато. Човекът, у когото се намираще, прочете:

— 22 февруари 1912 година.

Мълчанието, което последва, бе нарушено от някакъв глас от дъното на стаята.

— Докторе, може ли да ми сипете пак нещо за пиене?

Напрежението спадна и няколко души заговориха едновременно.

— Направете опита с мен, докторе.

— Първо с мен, докторе — аз съм сирак и наистина искам да знам.

— Как става това, докторе? Защо не устроите на всички ни едно малко развлечение?

Той се съгласи с усмивка и започна да влиза и излиза изпод качулката като лалугер от дупката си. Когато всички вече притежаваха по две листчета, които доказваха способността на доктора, Люк наруши продължителното мълчание.

— А бихте ли ни показали как предсказвате смъртта, Пиниро?

— Щом желаете. Кой ще опита?

Никой не отговори. Няколко души избутаха напред Люк.

— Хайде, умнико. Сам си го изпроси.

Той се съгласи да бъде настанен на стола. Пиниро смени няколко превключвателя, след това се пъхна под качулката. Когато бръмченето секна, той излезе, като потриваше чевръсто ръце.

— Е, това е всичко за гледане, момчета. Ще ви стигне ли за статия?

— Хей, ами предсказанието? Кога Люк ще хвърли топа?

Люк застана насреща му.

— Да, какво стана? Какъв е отговорът ви?

Пиниро изглеждаше огорчен.

— Господа, вие ме удивлявате. Аз доставям тази информация срещу заплащане. Нещо повече — това е професионална тайна. Никога не казвам другиму освен на клиента, когото изследвам.

— Все ми е едно. Можете да им кажете.

— Много съжалявам. Наистина трябва да откажа. Съгласих се да покажа само как действа, но не и да дам резултатите.

Люк стъпка угарката от цигарата си.

— Това е шашма, момчета. Той сигурно е проверил рождената дата на всеки репортер в града просто за да е готов за този номер. Само че е много евтин, Пиниро.

Пиниро го изгледа тъжно.

— Женен ли си, приятелю?

— Не.

— Имаш ли някой, за когото се грижиш? Някакви близки роднини?

— Не, защо? Да не се каните да ме осиновявате?

Пиниро поклати тъжно глава.

— Много ми е мъчно за теб, драги ми Люк. До утре ти ще умреш.

„НАУКАТА БУНТОВНО НАМИРА СМЪРТТА“

„ПРОРОКЪТ КАЗВА, ЧЕ УЧЕНИТЕ ИЗСМУКВАТ ЖИВОТА“

„СМЪРТТА ПОРАЗЯВА ЧАСОВНИКА НА ЖИВОТА“

„ЖУРНАЛИСТ УМИРА ПО ПРЕДСКАЗАНИЕ НА ДОКТОР“

„ШАРЛАТАНСТВО» — ЗАЯВЯВА ГЛАВАТА НА НАУКАТА“

„... двадесет минути след необикновеното предсказание на Пиниро, както си вървял по Бродуей на път за редакцията на «Дейли Херълд», където работел, Тимънс бил повален от падащ рекламен плакат.

Д-р Пиниро отказа да коментира, но потвърди слуха, че е предсказал смъртта на Тимънс с помощта на своя така наречен хроновита метър. Шефът на полицията Рой...“

Безпокои ли ви БЪДЕЩЕТО ????????

Не пилейте парите си по гадатели! Посетете д-р Хюго Пиниро, Биоконсултант, който ще ви помогне да планирате бъдещето си посредством безпогрешни научни методи.

Без фокуси!

Без шарлатанства!

Сума от 10 000 долара, депозирани като гаранция, обезпечаваща нашите предсказания.

Допълнителни сведения по желание на клиента.

Компания „ПЕСЪЧИНКИ НА ВРЕМЕТО“
„Маджестик Билдинг“, апартамент 700
(реклама)

ДЕКЛАРАЦИЯ

Да послужи, където трябва: Аз, Джон Кабът Уинтроп III, от адвокатската фирма „Уинтроп, Дитмарс и Уинтроп“ с

настоящето потвърждавам, че Хюго Пиниро, жител на този град, ми връчи сумата от десет хиляди долара в законни парични знаци на Съединените щати и ми даде указания да ги депозирам в някоя надеждна банка по мой избор със следните депозитни условия:

Цялата сума да бъде иззета и незабавно изплатена на първия клиент на Хюго Пиниро или на Компанията „Песъчинки на Времето“, чийто живот надхвърли макар и с един процент предсказаната от Хюго Пиниро продължителност на живота му, или бъде прибавена към наследството на първия клиент, който не успее да достигне предсказаната му продължителност на живот в рамките на същата неточност — което от двете събития възникне първо по отношение на времето.

Освен това потвърждавам, че още същия ден депозирах тази сума съгласно горните указания във „Фърст Нашънъл Банк“ в този град.

За верността на горното гарантирам с подписа си:

Джон Кабът Уинтроп III

Подписано в мое присъствие днес, 2 април 1951 г.

Албърт М. Суонсън

нотариус за страната и щата.

Пълномощието ми е валидно до 17 юни 1951 г.

— Добър вечер, драги радиослушатели. Нека надзорнем в пресата! Момент! Току-що ни съобщават! Хюго Пиниро, човекът-чудо, дошъл неизвестно откъде, направи своето хилядно смъртно предсказание за смърт, без да се появи претендент за гаранцията, която е депозирал за човека, уловил го в неточност при предсказанията. Математически е доказано, че с тринадесет от клиентите си, вече покойници, той има директна телефонна връзка с канцеларията на свети Петър. Ето една новина, която не искам да узнавам, преди събитието да е станало. Вашият кореспондент от Източното до Западното крайбрежие *<i>никога</i>* няма да стане клиент на пророка Пиниро...

Безцветният баритон на съдията се вряза в спарения въздух на съдебната зала.

— Моля ви, мистър Уиймс, нека се върнем на въпроса. Съдът удовлетвори молбата ви за временна забрана, а ето че вие сега настоявате тя да бъде заменена с постоянна. В своето опровержение д-р Пиниро твърди, че вие не сте представили никакви мотиви, и моли възбраната да бъде отменена и да наредя на вашия клиент да прекрати опитите си за намеса в това, което Пиниро описва като напълно законна дейност. Тъй като не пледирате и пред събедни заседатели, моля оставете реториката настрана и ми обяснете на прост език, защо не бива да удовлетворявам молбата му?

Мистър Уиймс нервно вирна брадичка, от което увисналата му сива гуша се измъкна над високата колосана яка, и продължи:

— С разрешение на почитаемия съд аз представлявам общественото...

— Почакайте! Смятах, че се явявате от името на Обединеното застрахователно дружество.

— Официално да, ваше благородие. В по-широк смисъл обаче аз представлявам няколко други от големите застрахователни, попечителски и финансови институции, техните акционери и застраховани клиенти, които са мнозинството от гражданството. Освен това убедени сме, че защитаваме интересите на цялото население — неорганизирано и безмълвно — или с други думи, беззащитно.

— Смятах, че аз представлявам обществото — отбеляза сухо съдията. — Опасявам се, че трябва да приема, че се явявате вместо вашия клиент, както е по протокол. Но продължете — каква е вашата теза?

Възстарият адвокат се опита да преглътне адамовата си ябълка, след което отново започна:

— Ваше благородие, ние поддържаме, че съществуват две различни причини, поради които тази възбрана трябва да стане постоянна, а освен това, че дори сама по себе си, всяка една от причините е достатъчно основание. На първо място — това лице се занимава с практикуване на гадателство — занятие, забранявано както от обичайното право, така и от законодателния акт. Той е вулгарен

предсказател, скитник-шарлатанин, който се възползва от лековерието на обществото. Той е по-хитър от обикновения циганин, който гледа на ръка, от астролога или спиритиста и следователно е по-опасен. Той прави лъжливи изявления за съвременни научни методи, за да придаде фалшиво достойнство на своето магьосничество. Довели сме тук в съда видни представители на Академията на науките, за да се произнесат в качеството си на вещи лица за нелепостта на неговите твърдения.

— На второ място, дори ако твърденията на това лице са основателни — нека в интерес на спора допуснем подобна нелепост — тук мистър Уиймс си позволи една измъчена усмивка, — ние твърдим, че неговите занимания противоречат на обществения интерес изобщо и ощетяват незаконно интересите на моя клиент в частност. Ние сме в състояние да представим на съда многобройни веществени доказателства, за да докажем, че това лице наистина е публикувало или е станало причина да бъдат публикувани изявления, подтикващи гражданите да се освободят от безценната благодат на застраховката „живот“, което е в огромен ущърб на тяхното благоденствие и е финансова щета за моя клиент.

Пиниро се надигна от мястото си.

— Ваше благородие, ще ми разрешите ли да кажа няколко думи?

— За какво става въпрос?

— Мисля, че ще мога да ви спестя подробностите, ако ми разрешите да направя кратък анализ.

— Ваше благородие — намеси се Уиймс. — Това е напълно незаконно.

— Търпение, мистър Уиймс. Вашите интереси ще бъдат защитени. Струва ми се, че по това дело ние се нуждаем от повече обяснения и от по-малко шум. Ако д-р Пиниро може да съкрати процедурата, като се изкаже сега, то аз съм склонен да му разреша. Говорете, д-р Пиниро.

— Благодаря ви, ваше благородие. Като слагам край на изказването на мистър Уиймс, първо, аз съм готов да призная, че наистина съм публикувал изявленията, за които той споменава...

— Почакайте, докторе. Вие решихте сам да си бъдете адвокат. Сигурен ли сте, че сте достатъчно компетентен да защитите собствените си интереси?

— Готов съм да рискувам, ваше благородие. Нашите приятели тук могат лесно да докажат това, което признавам.

— Много добре. Можете да продължите.

— Признавам, че в резултат на моята дейност много хора изтеглиха застрахователните си полици „живот“, но приканвам противниците си да докажат дали някой, изтеглил полицата си, е претърпял от това някаква загуба или щета. Истина е, че обединеното застрахователно дружество загуби част от клиентите си вследствие на моята дейност, но това е естествена последица от откритието ми, което направи от техните застрахователни полици отживелици като лъка и стрелата. Ако на тази основа вие постановите възбрана, аз ще основа фабрика за производство на газови лампи и после ще подам искова молба да се забрани на „Едисон“ и „Дженеръл Електрик“ да произвеждат електрически крушки.

Признавам, че наистина се занимавам с предсказания за смърт, но отричам, че се занимавам с магия — била тя черна, бяла или шарена. Ако правенето на предсказания посредством точни научни методи е незаконно, то тогава статистиците от Обединеното застрахователно дружество от години са виновни в това, че предричат точния процент от хора, които ще умрат през годината във всяка една голяма група. Аз предсказвам смърт на дребно, а Обединеното застрахователно дружество — на едро. Ако неговите действия са законни, как могат тогава моите да бъдат незаконни?

Истина е, че има значение дали мога да извърша това, което твърдя, или не, и признавам, че така наречените вещи лица от Академията на науките ще свидетелствуват, че не мога. Те обаче не знаят нищо за моя метод и не могат да дадат правдиви свидетелски показания за него...

— Почакайте, докторе. Мистър Уиймс, истина ли е, че вашите вещи лица не са запознати с теорията и методите на д-р Пиниро?

Мистър Уиймс изглеждаше разтревожен. Той забарабани по масата и след това отговори:

— Ще ми даде ли съдът няколко минути отсрочка?

— Разбира се.

Мистър Уиймс припряно започна да се консултира шепнешком със своята свита, после се обърна към съда.

— Бихме искали да предложим начин на действие, ваше благородие. Ако д-р Пиниро стане и обясни теорията и практиката на своя набеден метод, тогава тези знаменити учени ще бъдат в състояние да се произнесат пред съда относно обосноваването на неговите твърдения.

Съдията погледна изпитателно Пиниро, който отговори:

— Няма да се съглася доброволно на това. Независимо дали моят способ е истински, или лъжлив, ще бъде опасно да го оставя да попадне в ръцете на глупаци и шарлатани — той махна с ръка към групата професори, седнали на първия ред, замълча и се усмихна злобно — както е добре известно на тези господа. Освен това не е необходимо да се знае способът, за да се докаже, че апаратът действа успешно. Необходимо ли е да се разбере сложното чудо на биологичното възпроизводство, за да се каже, че кокошката снася яйца? Необходимо ли е да превъзпитавам цялата тази шайка от самозвани корифеи на мъдростта — да ги излекувам от вкоренените им суеверия, — за да докажа, че моите предсказания са верни? В науката има само два начина за оформяне на миоглед. Единият е научният, другият — схоластичният. Човек може да си създаде мнение от научния опит или пък да приеме сляпо мнението на авторитетен източник. За научния подход най-важно е експерименталното доказателство, а теорията е просто удобство при описанието и може да бъде изхвърлена на боклука, щом стане негодна. За академичния подход авторитетният източник е всичко и фактите се изхвърлят на боклука, когато не прилягат на теорията, създадена от мастития корифей.

Тази именно позиция — академичните умове се лепят като стриди по отхвърлените теории — е препречвала в историята пътя на напредъка в познанието. Готов съм да докажа своя метод експериментално и като Галилей пред друг един съд, аз настоявам: „И все пак тя се върти.“

Веднъж вече направих предложение за такова доказателство на същата тази шайка от лъжеексперти, но те го отхвърлиха. Аз подновявам предложението си — нека ми бъде позволено да измеря продължителността на живота на членовете на Академията на науките. Нека те назначат комисия за оценка на резултатите. Ще запечатам моите заключения в два вида пликкове. Отвън на всеки плик от първия

вид ще бъде написано името на дадения член, а вътре — датата на неговата смърт. В другите пликове ще поставя имената, а отвън ще напиша датите. Нека комисията постави пликовете в сейф, а след това се събира от време на време, за да отваря съответните пликове. В подобна голяма група хора смъртни случаи следва да се очакват през една-две седмици. По такъв начин комисията много бързо ще натрупа сведения и ще докаже дали Пиниро е мошеник или не.

Той млъкна и изпъчи хилавия си гръден кош, докато той почти се изравни със закръгленото му коремче. Впери поглед в окъпаните в пот учени.

— Е?

Съдията повдигна вежди и улови погледа на мистър Уиймс.

— Приемате ли?

— Ваше благородие, смятам че това предложение е съвсем неуместно...

Съдията го прекъсна:

— Предупреждавам ви, че ще ви потърся отговорност, ако не приемете или не предложите еднакво разумен начин за изясняване на истината.

Уиймс отвори уста, размисли, обходи с поглед лицата на учените свидетели и се обърна към съда.

— Приемаме, ваше благородие.

— Много добре. Уредете подробностите помежду си. Временната възбрана се отменя и д-р Пиниро следва да не бъде обезпокояван в упражняването на своето занятие. В очакване на набиране на доказателства съдът си запазва правото да се произнесе по молбата за постоянна възбрана. Преди да приключим този въпрос, бих искал да взема отношение по становището, изложено от вас, мистър Уиймс, когато предявихте иска за щетите на вашия клиент. Сред някои среди в нашата страна се засилва убеждението, че тъй като даден човек или корпорация са трупали печалби от обществото години наред, правителството и съдилищата са натоварени със задължението да им гарантират подобни печалби и в бъдеще, дори при наличието на промяна в обстоятелствата или на противоположен обществен интерес. Тази странна доктрина не се подкрепя нито от законодателния акт, нито от обичайното право. Нито лицата, нито корпорациите имат

някакво право да се явят в съда и да поискат колелото на историята да бъде спряно или върнато назад за тяхна лична изгода. Това е всичко.

Бидуел гневно изсумтя.

— Уиймс, ако не успеете да измислите нещо по-добро от това, Обединеното застрахователно дружество ще има нужда от нов юрисконсулт. Вече десет седмици, откакто изгубихте делото за възбраната, и сега онова нищожество рине пари с лопата. А през това време всяка застрахователна фирма в страната ще се разори. Хокинс, какъв е коефициентът на загубите ни?

— Трудно е да се определи, мистър Бидуел. Намалява с всеки изминат ден. Тази седмица изплатихме тринадесет големи полици и всички са изтеглени, откакто Пиниро възобнови работата си.

Слаб дребен човек заговори:

— Знаеш ли, Бидуел, ние в нашия „Застрахователен съюз“ не приемаме никакви нови молби, докато не проверим и не се уверим, че клиентите не са се консултирали с Пиниро. Не можем ли да си позволим да изчакаме, докато учените го разобличат?

Бидуел изсумтя.

— Ах, ти заклет оптимисте! Те няма да го разобличат. Олдридж, не можеш ли да приемеш фактите? Не знам как, но малкият дебеланко е открил нещо. Това е борба на живот и смърт. Изчакаме ли, ние сме загубени. — Той хвърли пурата си в един плювалник и захапа яростно нова.

— Махайте се всички оттук! Ще оправя тази работа, както аз си знам. И ти се махай, Олдридж! Застрахователният съюз може да почака, но Обединеното дружество — не!

Уиймс се окашля загрижено.

— Мистър Бидуел, вярвам, че ще се посъветвате с мен, преди да предприемете каквато и да била съществена промяна в политиката?

Бидуел изръмжа. Те напуснаха стаята един по един. Когато всички излязоха и вратата се затвори, Бидуел щракна ключа на ведомствения говорител.

— Готово — пуснете го да влезе.

Външната врата се отвори. На прага за миг се появи слаба спретната фигура. Преди мъжът да влезе, малките му черни очи

обходиха набързо стаята, след което с бърза лека походка той пристъпи към Бидуел. Заговори му с равен, безжизнен глас. Лицето му остана безизразно, като изключим подвижния му кръвожаден поглед.

— Искали сте да говорите с мен?

— Да.

— Какво е предложението?

— Седнете и ще поприказваме.

Пиниро посрещна младата двойка на вратата на вътрешния си кабинет.

— Заповядайте, драги мои, влезте. Седнете. Чувствайте се като у дома си. А сега ми кажете какво искате от Пиниро? Едва ли такива млади хора се тревожат особено за настъпването на сетния им час.

Откритото лице на момъка изразяваше леко объркване.

— Как да ви кажа, д-р Пиниро, аз съм Ед Хартли, а това е съпругата ми, Бети. Ние ще си имаме... тоест да, Бети очаква бебе и така...

Пиниро се усмихна любезно.

— Разбирам. Искате да узнаете колко дълго ще живеете, за да осигурите възможно най-добро бъдеще за малкото. Много мъдро. И двамата ли искате да се изследвате, или само вие?

Момичето отговори:

— Смятаме и двамата.

Пиниро ѝ отпрати лъчезарна усмивка.

— Добре. Съгласен съм да ви изследвам. Съществуват обаче известни технически затруднения в това ви състояние, затова ще мога да ви дам само някои сведения, а по-късно, когато бебето дойде, и повече. Сега, драги мои, заповядайте в лабораторията да започнем.

Той позвъни за медицинските им картони и след това ги въведе в лабораторията си.

— Първо мисис Хартли, моля. Застанете моля ви зад този параван и си свалете обувките и горните дрехи. Запомнете, аз съм възрастен човек, при когото се преглеждате така, както бихте се преглеждали при лекар.

Той се обърна и се зае с настройването на апарата си. Ед кимна на жена си, която се мушна зад паравана и се появи отново почти

веднага с облекло, състоящо се само от две копринени ленти. Пиниро вдигна поглед, забеляза нейната свежа младежка хубост и трогателната ѝ свенливост.

— Насам, мила. Първо трябва да ви измерим теглото. Ето така. А сега заемете мястото си на подиума. Този електрод — в устата. Не, Ед, не трябва да я докосвате, докато е включена във веригата. Няма да продължи и минута. Не мърдайте!

Той се пъкна под качулката и скалите оживяха. Но много скоро се появи отново с разтревожен вид.

— Ед, да не сте я докосвали?

— Не, докторе.

Пиниро отново се скри и този път остана малко по-дълго под качулката. Когато се показва, той нареди на момичето да слезе и се облече. После се обърна към съпруга ѝ.

— Ед, пригответе се.

— Какъв е резултатът на Бети, докторе?

— Съществува известно затруднение. Искам първо да изследвам и вас.

Когато се появи след прегледа на младежа, видът му бе още по-разтревожен. Ед го запита какво го безпокои. Пиниро вдигна рамене и на устните му заигра усмивка,

— Не се отнася за вас, момчето ми. Става въпрос за малка техническа неизправност. Днес няма да мога да дам резултатите и на двама ви. Ще трябва да ремонтирам машинката си. Можете ли утре да дойдете пак?

— Нищо не ни пречи. Съжалявам за апарата ви. Дано не е нещо сериозно.

— Сигурен съм, че не е. Бихте ли се върнали в кабинета да ми погостувате малко?

— Благодарим ви, докторе. Много сте любезен.

— Но, Ед, аз трябва да се срещна с Елън.

Пиниро насочи към нея цялото си лично въздействие.

— Няма ли да ми отделите няколко минути, драга ми млада госпожо? Аз съм стар, но обичам тръпката на младежката компания. Такива случаи не ми се отдават често. Моля ви.

Той ги побутна леко към кабинета си и ги настани да седнат. След това поръча да донесат лимонада и сладкиши, предложи им

цигари, а той запали пура.

Четиридесет минути по-късно Ед слушаше очарован, докато Бети бе очевидно много напрегната и нетърпелива да си тръгнат, а докторът разказваше някаква история за приключенията си на младини в Огнена земя. Когато Пиниро млъкна, за да запали изгасналата си пура, тя стана:

— Докторе, ние наистина трябва да тръгваме. Не можем ли да чуем края утре?

— Утре? Утре няма да има време.

— Но вие и днес нямате време. Секретарката ви звъня пет пъти.

— Не бихте ли могли да ми отделите още няколко минути?

— Аз наистина не мога, докторе. Имам уговорена среща. Ще ме чакат.

— Няма ли начин да ви склоня?

— Опасявам се, че няма. Хайде, Ед.

След като си тръгнаха, докторът отиде до прозореца и зарея поглед навън. Скоро улови две фигурки, които излизаха от сградата, където се намираше кабинетът му. Видя ги как бързат към ъгъла, как изчакват промяната на светлините на светофара и как тръгват да прекосяват улицата. Когато вече бяха изминали известно разстояние, долетя воят на сирена. Двете фигурки се поколебаха, тръгнаха назад, спряха и се обърнаха. Тогава колата ги връхлетя. Едва когато спирачките на колата изсвириха, те се показаха изпод нея — но вече нямаше две фигурки, а само купчина разхвърляни дрипи.

— Отложете всичките ми срещи за днес... Не... Нито една... Не ме интересува — отложете ги.

После той седна в креслото си. Пурата му изгасна. Беше мръкнало отдавна, а той продължаваше да я държи все така незапалена.

Пиниро седна на масата в трапезарията и започна да съзерцава гастрономическия обяд, сервиран отпреде му. Бе подбрал менюто на този обяд с изключително старание и се бе прибрал у дома малко по-рано, за да му се наслади напълно.

Малко по-късно той позволи на няколко капки от ликьора „Fiori Alpini“ да се търкулнат по езика му и да се стекат в гърлото му.

Гъстият ароматен сироп стопли устата му и му напомни за дребничките планински цветя, чието име носеше. Въздъхна. Беше хубав обяд, изискан обяд, който си заслужаваше екзотичната напитка. Размишленията му бяха прекъснати от някаква суматоха на входната врата. Гласът на възрастната му прислужница протестираше шумно. Плътен мъжки глас я прекъсна.

Суматоката се придвижи към хола и вратата на трепазарията се отвори с трясък.

— Madonna! Non si può entrare!^[1] Господарят се храни!

— Няма значение, Анджела. Разполагам с време да се видя с тези господа. Можеш да си идеш. — Пиниро застава срещу киселата физиономия на човека, който говореше от името на неканените гости. — Имате някаква работа с мен, така ли?

— Уверявам те, че имаме. На приличните хора им дойдоха до гуша твоите проклети глупости.

— И така?

Посетителят не отговори веднага. По-дребен, спретнат мъж излезе иззад гърба му и се изпречи пред Пиниро.

— Не е зле да започваме. — Председателят на комисията постави ключ в ключалката на сейфа и го отвори. — Уензъл, ще ми помогнете ли да отделим днешните пликове?

Прекъсна го нечие докосване по рамото.

— Д-р Беърд, викат ви на телефона.

— Много добре. Донесете апарата тук.

Когато телефонният апарат бе доставен, той долепи слушалката до ухото си.

— Ало... да, кажете... Какво?... Не, не сме чували нищо... Разбили апарата, казвате?... Мъртъв!... Как?... Не! Никакво писмо. Изобщо никакво... Обадете ми се по-късно...

Той хлопна слушалката и избута апарата настрана.

— Какво е станало?

— Кой е починал?

Беърд вдигна ръка.

— Тихо, господа, моля ви. Преди няколко минути Пиниро е бил убит в дома си.

— Убит?

— Това не е всичко. Почти по същото време вандали нахлули в кабинета му и разбили неговия апарат.

Никой не посмя да продума. Членовете на комисията се гледаха един друг. Никой нямаше желание да коментира пръв.

Най-сетне един заговори.

— Извадете го!

— Какво да извадим?

— Плика на Пиниро. Той също е там. Видях го.

Беърд го намери и бавно го отвори. Разгъна самотния лист и го разгледа внимателно.

— Е? Хайде, говорете!

— 13, 13 часът днес.

Изслушаха го мълчешком.

Напрегнатото им мълчание бе нарушено от мъжа, седнал на масата срещу Беърд, който се присягаше към сейфа. Беърд му попречи с ръка.

— Какво искате?

— Моето предсказание — то е вътре... ние всички сме вътре.

— Да, да. Ние всички сме в сейфа. Да си ги вземем.

Беърд постави и двете си ръце върху сейфа. Без да проговори, следеше внимателно човека отсреща. Облиза устни. Тъглчето на устните му леко помръдна. Ръцете му трепереха. Той обаче не заговори. Мъжът отсреща се отпусна в креслото си.

— Вие, разбира се, сте прав — рече той.

— Донесете ми онова канцеларско кошче! — гласът на Беърд, нисък и напрегнат, прозвуча уверено.

Той го взе и изсипа боклука на килима. Постави ламариненото кошче на масата пред себе си. Накъса пет-шест плика, запали ги с клечка кибрит и ги пусна в кошчето. После започна да къса по две шепи наведнъж, като равномерно поддържаше огъня. От пушека се разкашля, а от смъдящите го очи потекоха сълзи. Някой стана и отвори прозорец. Когато Бейрд свърши, блъсна кошчето настрани, сведе поглед и каза:

— Страхувам се, че развалих политурата на масата.

[1] Богородице! Не влизайте! (итал.) <i>Б.пр.</i> ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.